

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Τρίτος

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτήσαια — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

12 Ἰουνίου 1877

Ἡ ἐπομένη διατριβὴ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ γερμανικῇ περιοδικῇ συγγράμματι ἡ Ἀλλοδαπή. Ἡ μετάφρασις ἐγένετο ὑπὸ λογίου καὶ σεβαστοῦ φίλου τῆς Ἑστίας.

Σ. τ. Δ.

ΟΙ ΝΥΝ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΑΥΤΩΝ

Αἱ ἐκραγεῖσαι ἐν τῇ Ἀνατολῇ ταρχαὶ ἐπι-
σπῶνται τὴν προσοχὴν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τὰς
πιθανωτέρας τοῦ πολέμου σκηναὶς καὶ ἐπὶ τοῖς
λαοῖς, τοῖς κεκλημένους κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ
ἥττον νὰ ἐνεργήσωσιν. Ἡ Τουρκία βαίνει κατὰ
κρημνῶν ἢ συνταγματικὴ φενάκη, τὴν ὁποίαν
ἀρτίως ἐφόρεσεν, οὐδένα πλέον ἀπατᾷ· ὁ παν-
τελής αὐτῆς ὄλεθρος εἶναι ζήτημα χρόνου οὐχὶ
ἀφροσύνης. Μελέτης ἄξια λοιπὸν φαίνονται τὰ
διάφορα στοιχεῖα, εἰς ἃ πέπρωται νὰ διαλυθῇ
τὸ μετὰ βίας ὑπὸ τῆς διπλωματικῆς τέχνης
συντηρηθὲν ἄχρι τοῦδε ὀθωμανικὸν Κράτος.

Μεταξὺ τῶν στοιχείων τούτων οὐχὶ ἐσχάτην
καταλαμβάνει θέσιν ὁ Ἑλληνισμός, περὶ τοῦ ὁ-
ποίου ὅμως ἐπικρατοῦσι δυστυχῶς ἐν Εὐρώπῃ
ιδέαι ἀσαφεῖς, συγκεχυμέναι καὶ παντάπασιν
ἄτοποι. Ὑπάρχουσι λ.χ. ἄνθρωποι, καὶ νῦν ἔτι
καλοῦντες τὴν μὲν ἐν Ἀθήναις Βουλὴν συνέλευσιν
κλειρωτῶν, αὐτὴν δὲ τὴν Ἑλλάδα καταγῶγιον
ληστείας· ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι ἐξ αὐτῶν τῶν πραγ-
μάτων ἐλέγχονται ἀμαθεῖς ἄμα καὶ προκατει-
λημμένοι, διότι σήμερον ἐπικρατεῖ ἐν Ἑλλάδι
ἀσφάλεια πολλῶ μεγαλειτέρα ἢ ἐν τῇ νήσῳ Σι-
κελίᾳ καὶ τῇ νοτίῳ Ἰταλίᾳ· ἐν τούτοις οὐδεὶς
ἐχέφρων καὶ φιλοδίκαιος τολμᾷ νὰ καλέσῃ τὰς
ἐν Ῥώμῃ Βουλὰς κακούργων συναγωγὴν. Ὅγ-
κῶδη περὶ Ἑλλήνων διατριβὴν σπουδαίαν καὶ
ἀμερόληπτον συνέγραψε πρό τινων μνηῶν ὁ ἐν
Ἐιδελβέργῃ Κ. Φ. Κάρολος Σμέϊδλερ, ἐν ᾗ ἐξι-
στόρησε τὰ κατὰ τὸ νεκρὸν βασίλειον, ἀφ' οὔτου
ἀπέσεισαν οἱ Ἕλληνες τὸν ἐπονείδιστον τοῦ Ὀ-
θωμανοῦ ζυγόν. Οὐχ ἥττονος λόγου ἄξιαν περὶ
Ἑλλάδος καὶ Ἑλληνισμοῦ πραγματείαν ἐδημο-
σίευσεν ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τῶν Δύο Κόσμων» ὁ
κ. Leroy Beulieu, ὁ μετὰ πολλῆς ὀξυδερκείας
καὶ φιλαλληθείας διαφόρους ἄλλοτε δημοσιεύσας
περὶ Ῥωσσίας μελέτας. Ὁ γερμανὸς καὶ ὁ γάλ-
λος λόγιος εἰργάσθησαν ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἄλ-
λήλων, κατήντησαν δὲ εἰς τὰ αὐτὰ σχεδὸν
συμπεράσματα. «Ὅσα ἐλλείμματα, ὅσας κα-
κίας καὶ ἄν ἀνευρίσκωσιν παρὰ τοῖς νῦν Ἕλλη-
σιν ἔνιοι τῶν πολιτικῶν, ἀναμφίβολον ὑπάρχει
ὅτι λαὸς, ἐνδοξον ἔχων παρελθὼν καὶ μετὰ μα-
κροῦς αἰῶνας πολυειδοῦς πιέσεως ἀνακτῆσας
τὴν ἐλευθερίαν του, κέκτηται ἠθικὴν δύναμιν
καὶ πνευματικὴν ἱκανότητα νὰ τερατουργήσῃ.
Τὸν λαὸν τοῦτον ἂς ἐξετάσωμεν καὶ ἡμεῖς, διό-
τι ἡνάγκασε τὴν Εὐρώπην νὰ ἐντραπῇ τοὺς ἰ-
δίους αὐτῆς χριστιανοὺς ὑπηκόους καὶ νὰ θέσῃ
τέρμα εἰς μίαν τοῦλάχιστον μερίδα τοῦ δεσπο-
τικοῦ τῶν Ὀθωμανῶν κράτους.»

Πλάνην δεινὴν ἐπλανήθη ὁ ἄλλως μεγαλοφυῆς
Φαμερὰν, ὑποκειμένου λόγου περὶ Ἑλλήνων.
Ἡ θεωρία αὐτοῦ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη, ἀφ' οὗ ἐ-
χρησίμευσεν εἰς τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Γενζ καὶ τοῦ
Πρόκες Ὅστεν. Τὸ γνήσιον τῆς ἐκ τῶν ἀρχαίων
Ἑλλήνων καταγωγῆς ἀπέδειξεν ἀρκούντως ἡ
νεωτέρα γλωσσολογικὴ ἐπιστήμη· θετικῶς δὲ
γινώσκωμεν σήμερον ὅτι, παρὰ πάσας τῶν ξέ-
νων τὰς μεταναστεύσεις, διετήρησαν οἱ Ἕλλη-
νες τὸν ἀρχέγονον αὐτῶν τύπον καὶ δὲν ἐξεσλα-
βίσθησαν αὐτοὶ, ἀπ' ἐναντίας δὲ ἐξηλλήνησαν
τοὺς παρ' αὐτοῖς Σλάβους. Ἡ σλαβικὴ διάλεκτος
οὔτε κατὰ τοὺς φθόγους, οὔτε κατὰ τὴν δη-
μιουργίαν τῶν λέξεων, οὔτε κατὰ τὴν σύνταξιν
τοῦ λόγου ἐπηρεάσεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Κατὰ
τὸν σοφὸν Μίκλοσιτς, ἡ καθωμιλημένη ἑλληνι-
κὴ δὲν ἔχει πλείονας τῶν 129 σλαβικῶν λέξεων.

Ἐν τῇ Στερεῇ Ἑλλάδι ὁ Σουλτάνος, ἐπόμε-
νος εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ τουρκικοῦ δικαίου, ἰδιο-
ποιήθη ὅλον σχεδὸν τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος.
Πλὴν τινων πόλεων καὶ ὀλίγων ἐπαρχιῶν,
Ἀττικῆς λ.χ. καὶ Εὐβοίας, ἰδιοκτῆται δὲν ὑ-
πῆρχον. Αἱ ἐν Ἀλβανίᾳ εὐάριθμοι ἑλληνικαὶ
κῶμαι, ὧν οἱ κάτοικοι εἶχον ἐλευθερίαν ἔγγειον
περιουσίαν, εἶχον ἐξαφανισθῇ ἐπὶ τοῦ Ἀλῆ Πα-
σᾶ. Ὁ λαὸς διηρέετο εἰς γεωργοὺς καὶ μαχητάς·
οἱ τελευταῖοι δὲ οὗτοι, καίτοι ὀλιγάριθμοι ὄν-
τες, ἀπῆρτιζον τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν. Οἱ
γεωργοὶ ἐκαλλιεργοῦν τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν
κυβέρνησιν ἢ εἰς τοὺς κούρους μεγιστάνας ἀγρόν,
πληρόνόντες τὴν δεκάτην καὶ ἄλλους φόρους.
Καὶ ἐν Πελοποννήσῳ δὲ ἦτο ὁ Σουλτάνος μόνος
κύριος τοῦ ἐδάφους, ἐξαίρουμένης τῆς Μάνης
καὶ τινων κωμῶν. Παρὰ τοὺς γεωργοὺς, διεσώ-
θησαν ἐκ τῶν παλαιότερων χρόνων ὀλίγοι ἐλεύ-
θεροι πολεμισταί, οἱ καλούμενοι κλέφται. Ἐν
Μάνῃ ὅπλα ἔφερον ἅπαντες ἀνεξαρτέτως, καὶ οἱ

ἐπὶ τέλους δημογνωμονοῦσαι, ὑπέβαλον ἐπὶ γενικῆς συνεδριάσεως τὴν λύσιν, ἥτις, ὡς προαποφασισθεῖσα, ἐνεκρίνετο ἄνευ ἀντιλογίας. Τοῦτο, εὐρεθεῖσα εἰς δυσχερεστάτας περιστάσεις, ἀπεφάσισε νὰ πράξῃ καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Βουλὴ, ἀναθεῖσα τὴν περὶ τοῦ πρακτέου σύσκεψιν εἰς τοὺς προϋσταμένους τῶν ἐν αὐτῇ κομμάτων. Ἡμεῖς δὲ ἄς ἀποτείνωμεν πρὸς Θεὸν τὴν εὐχὴν ταύτην τοῦ Ἀριστοφάνους:

«Μίξον δ' ἡμᾶς
Τοὺς Ἕλληνας πᾶσιν ἐξ ἀρχῆς
Φιλίας γυλῶ, καὶ συγγνώμῃ
Τινὶ προτέρᾳ κέρσαν τὸν νοῦν.»

Σχολὴ μαθηματικῶν χάριν τῶν νεανίδων.

Γνωστὴ ὥσως ὑπάρχει εἰς πολλοὺς ἡ παραγγελία κομφῆς διδασκάλου ἐν Βενετίᾳ πρὸς μαθητὴν φιλόσοφον καὶ ἀφηρημένον «ἄφες τὰς γυναῖκας καὶ σπούδασον μαθηματικά.» Ἡ παραγγελία αὕτη, τροποποιηθεῖσα ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ φύλου, ἐγένετο σύνθημα μιᾶς τάξεως νεανίδων τῆς Βιέννης καὶ ἀπεκόμισεν ἀγλαοὺς καρποὺς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτῆς. Πολλοὶ μὲν εἶναι οἱ ἐμολογοῦντες ὅτι εἰς τὸν γυναικεῖον ἐγκέφαλον ἡ τῶν μαθηματικῶν σπουδὴ προξενεῖ ἀσυγκρίτως ὀλιγωτέραν βλάβην τῆς ἀναγνώσεως ἐφημέρων μυθιστορημάτων ἀσελγῶν. Ὁλίγοι ὅμως εἶναι οἱ ἀποδεχόμενοι ὅτι λαμπρὰ διατριβὴ περὶ κωνικῶν τομῶν ἀρμόζει εἰς χεῖρας παρθένων καταλληλότερον ἢ βιβλίον μαγειρικῆς. Ὅπως δὴ ποτε, ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσιν, ἔνθα πολὺς λόγος γίνεται περὶ χειραφετήσεως γυναικῶν, τερπνὸν σύμπτωμα φαίνεται τοῦτο, ὅτι πολλαὶ παρθένοι ἐπιζητοῦσι τὴν διαπονητικὴν χειραφρέτησιν πρὶν ἀπαιτήσωσιν ἰσότητά πολιτικὴν. Ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ τῆς αὐστριακῆς πρωτεύουσας εἶναι ὠρισμέναι ἰδιαίτεραι παραδόσεις ὥραι χάριν τῶν νεανίδων. Κατὰ τὴν λήξασαν ἤδη χειμερινὴν ἐξαμηνίαν ἐφοίτησαν εἰς τὴν σχολὴν τῶν μαθηματικῶν περὶ τὰς 116 παρθέτους ἐκ τῆς μεσαίας καὶ ὀπισθοῦς εὐπορούσης τῶν πολιτῶν τάξεως· τσσαρχόντα τούτων διέκοψαν τὴν σπουδὴν διὰ λόγους οἰκογενειακοὺς· αἱ ἐπίλοιποι δὲ διήκουσαν τῶν μαθημάτων, ὑπέστησαν αἰσίως αὐστηρὰς δημοσίας ἐξετάσεις, ἔτυχον δὲ τῶν βαθμῶν «ἄριστα» καὶ «λίαν καλῶς». Δέκα τούτων πάλιν διέπρεψαν μετ' εὐφημίας ἐν τῇ ἐφαρμοσμένῃ τριγωνομετρικῇ καὶ τοῖς λογαριθμοῖς.

Ἀνὴρ ἐξηκοντούτης δὲν πρέπει νὰ καλῆται γέρον.

Ἐάν τις λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς ἥρωας, τοὺς πρωταγωνιστοῦντας ἐν τῇ πολιτικῇ, τῇ διπλωματικῇ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ, πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ κατὰ μέσον ὄρον διάρκεια τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τοσοῦτον ἡδύθη, ὥστε ἀνὴρ ἐξηκοντούτης δὲν πρέπει νὰ καλῆται γέρον· ἐπειδὴ δὲ ἡ λέξις αὕτη ἔχει μόνον σημασίαν σχε-

τικὴν, ὀρθότερον φαίνεται τὸ λέγειν, ὅτι αἱ ὑπερταται ἀρχαὶ καθόλου ἀπόκεινται νῦν εἰς χεῖρας πρεσβυτέρων ἢ τὸ πρόσθεν. Ὁ πρίγκιψ Γορτσάκωφ ἄγει τὸ 79 ἔτος τῆς ἡλικίας του· ὁ λόρδος Βήκονσφελδ τὸ 72· ὁ Γλάδστων τὸ 68· ὁ πρίγκιψ Βίσμαρκ καὶ ὁ ἡγέτης τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐν Ἀγγλίᾳ, λόρδος Γράμβιλ, τὸ 62. Ὁ τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας πρόεδρος, στρατάρχης Μακμαὼν, πλησιάζει εἰς τὸ 69· ὁ δὲ προκάτοχος αὐτοῦ Θιέρς εἶναι 25 μόνον ἡμέρας νεώτερος τοῦ συμπληρώσαντος ἤδη τὸ ὄγδοηκοστὸν ἔτος αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου. Ὁ Πάπας καὶ ὁ πρῶτος Καρδινάλιος ἱερεὺς Φίλιππος ὁ ἐξ Ἀγγέλων συνεπλήρωσαν τὸ 85 ἔτος· ὁ Ἐπίσκοπος Δυπανλοῦ τὸ 75, ὁ Καντερβυρίας Ἀρχιεπίσκοπος Τάιτ τὸ 66. Ὁ μῆλιξ τῷ Πίῳ Θ' εἶναι ὁ λόρδος Ἰωάννης Ρώσελ· πρεσβύτερος δὲ ἀμφοτέρων κατὰ τέσσαρα ἔτη ὁ λόρδος Στρατφόρδ· Ρεδκλιφ· ἐγεννήθη μὲν οὗτος τῷ 1788· ἀπεδείχθη γραμματεὺς ἀγγλικῆς πρεσβείας τὸ 1809· πρὸ 50 ἐτῶν, ἀπὸ τοῦ 1826-1828, ὑπῆρξε πρεσβευτὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ πρῶτον· συνετέσχε δὲ καὶ τῆς ἐν Βιέννῃ συνόδου. Ὁ Βίκτωρ Οὐγὼ ἄγει τὸ 75 ἔτος· ὁ Καρλίλος τὸ 84· ὁ Τέννυσον τὸ 67· ὁ Λογκφέλως τὸ 74· ὁ Ἐμερσον τὸ 75. Ἡ ἡλικία τῶν 12 ἄγγλων ὑπουργῶν ἀθρόων συμποσοῦται εἰς 660 ἔτη· νεώτατος δὲ τούτων εἶναι ὁ ἐπὶ τῆς Ἰρλανδίας ὑπουργὸς Βήτς, ἄγων τὸ 39. Ἀλλοῖα ἦτο ἡ ἀναλογία περὶ τὰς ἀρχάς τῆς νῦν ἑκατονταετηρίδος. Ἐν Γαλλίᾳ μὲν πρῶτος Ὑπατος ἦτο ὁ μόλις τριακοντούτης Βοναπάρτης· ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ ἦγε συγχρόνως τὸ 40 ἔτος ὁ Γουλλιέλμος Πιτ, χρηματίας ἤδη 16 ὅλα ἔτη πρότερον πρωθυπουργός. Ὁ τούτου ἀνταγωνιστὴς Κάρολος Φῶξ εἶχεν ἀποδείχθῃ πρωθυπουργός κατὰ τὸ 33 ἔτος· ὁ Παλμερστὼν ἦγε τὸ 25, ὅτε ἐγένετο ὑπουργός ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν. Ἐκ τῶν νῦν ἄγγλων ὑπουργῶν ὁ Δέρβυς καὶ ὁ Σαλισβουρὺς ἐγεννήθησαν τῷ 1826, ἀπεδείχθησαν δὲ μέλη τῶν βρετανικῶν κυβερνήσεων ὁ μὲν πρὸ 25, ὁ δὲ πρὸ 19 ἐτῶν.

Τυπογραφεῖον τῶν τυφλῶν.

Ἐν Γενεύῃ ἰδρύθη τυπογραφεῖον ἐν ᾧ ἐργάζονται τυφλοὶ ἐν αὐτῷ θὰ τυποῦται «Ἐφημερίς τῶν τυφλῶν» καλουμένη, ἥ ἐκδότης, συντάκτης καὶ πάντες αἱ ἐργάται εἰσὶν τυφλοὶ. Ἡ ἐφημερίς αὕτη θὰ περιέχῃ καὶ γνωστοποιήσεις καὶ πληροφορίας τοῦ χρηματιστηρίου.

Εἰς ἀναγνώστης.

Οἱ Κινέζοι θεωροῦσιν ὡς ἀμάρτημα νὰ τρώγῃσι βόειον κρέας, ὡς χρησιμεύοντος τοῦ βοῦς εἰς τὴν ἀροτρίαν τῆς γῆς.